

Combat des lianes

Tady a teď, z hlasů světa kmene Baka, jmenuji se Edjengui.

Nehleďte mě očima. Jsem jen dech - duch lesa: lehký vánek na šíji, chvění listů, vůně dřeva a tlejícího porostu.

Mnozí z vás propůjčují lidskou tvář umělým inteligencím ve svých telefonech, počítačích a propojených zařízeních. Přitom v mongolských stepích, bengálských mangrovech či andských horách tradiční kultury vnímají řeky, sopky, kameny i nespočet tvorů země a vody jako živé bytosti s duší.

A čím jsem já, ne-li místem, kde dál zní duše každého stromu nesoucího mou klenbu?

S každým pokáceným stromem část mě umlká.

Můj hlas, kdysi slyšitelný do dálky, je dnes sotva šepotem. Slyšíte mě ještě?

Dávno předtím, než moderní svět¹ začal mluvit o ekologii, byla přítomná v samotném způsobu života kmene Baka i mnoha dalších původních komunit: v tom, jak obdělávají půdu, sbírají, loví, putují, obývají krajinu a děkují za to, co dostávají. A tím zároveň utvářejí krajiny, které dnes obdivujete.

Jen boj přináší osvobození. Nevěřím falešné dobrotivosti těch, kdo tvrdí, že chrání mé království, zatímco vyhánějí, mučí, zneužívají

a zabíjejí mé děti z kmene Baka² - to vše ve jménu přírody, ukryti za proradnou maskou pandy.

„Přírodní rezervace“, absurdní rekonstrukce vysněného ráje, je jen dvojčetem dolu a plantáže. Dobyvatelé vždy zahalovali domorodé země do panenského mýtu, aby je mohli snáze znásilnit.

Povstání liány nepřichází v hluku a zuřivosti. Odehrává se tiše, v mollové tónině, skrze neustálé proměny: jako rostlinná fuga nesená hlasy a rytmy kmene Baka.

Pokroucený jazyk lián - rostlin, které se kroucí, stáčejí a vzpínají - otevírá prostor pohybům zdola, proměním perspektivy a jiným způsobům vidění.

Nestačí jen svědčit o násilí a tisících ranách zasazených našim životům - musíme přejít do útoku.

Nezůstávat v obraně, ale znovu převzít iniciativu a spojit se se silou počátků: s prouděním mízy, příchodem jara a silou, která stoupá z hlubin země.

Výzva ctít to, co nás přesahuje, pohlcuje a nekonečně převyšuje: vesmír.

¹ Pocta amazonskému šamanovi a vůdci Davi Kopenawa: „Dávno předtím, než mezi nimi existovalo slovo ‚ekologie‘ a než o ní začali tolik mluvit, už byla součástí nás, i když jsme ji tak nenazývali. Pro šamany to odjakživa byla slova přinášena duchy na obranu pralesa.“

— Padající nebe, Davi Kopenawa

² Pocta projevu Thomas Sankara v OSN ze dne 4. října 1984, pronesenému jménem všech utlačovaných: „Otrok si může za své iluze o podezřelé blahosklonnosti pána, který tvrdí, že ho chce osvobodit, jen sám. Jedině boj přináší osvobození a my vyzýváme všechny naše sestry všech ras, aby povstaly do boje za vydobytí svých práv.“

Dar duchu, který ochraňuje kmen Baka

Combat des lianes je rituál. V jeho středu stojí duch Edjengui, strážce lesa a jeho obyvatel. V rámci tohoto rituálu je každý divák vyzván, aby přinesl dar v podobě finančního příspěvku a osobního vzkazu určeného komunitám Baka.

Pro komunity Baka ve východním Kamerunu les nemůže patřit lidem, protože již má svého vládce: Edjenguiho, ducha lesa, který dává růst rostlinám a chrání všechny bytosti žijící pod korunou stromů. Velká část polyfonních zpěvů kmene Baka je věnována právě Edjenguimu — jsou to hymny chvály od lidí lesa tomu, kdo dává život a vykonává kosmickou spravedlnost.

Combat des lianes pokračuje v tomto gestu chvály prostřednictvím rituálu... Tváří v tvář dnešní devastaci (těžba dřeva, dolování, průmyslové plantáže atd.) nás Baka vyzývají k solidaritě a k uznání jejich zásadní role při obnově lesů: z padlého stromu může znovu vyrůst celý posvátný háj.

Slovo, modlitba, přání

Po představení jste zváni zanechat písemný vzkaz určený komunitám Baka u oltáře umístěného ve foyer. Dopis, přání, modlitbu či myšlenku — slova jako forma uznání, nápravy a solidarity.

Finanční dar

Svou podporu můžete vyjádřit také finančním příspěvkem.

Tyto prostředky budou použity na obnovu území zdevastovaných odlesňováním v táborech, které umělecký tým navštívil v lednu 2025 během výzkumné a imerzní fáze projektu. Umožní nákup základního vybavení potřebného k obdělávání půdy: koleček, lopat, krumpáčů, semen, hnojiv, zemědělských nástrojů i potravin určených ke spotřebě.

Finanční prostředky shromažďuje společnost Zora Snake v Kamerunu a následně je přerozděluje asociaci Avant-Scène, která je v přímém kontaktu s komunitami Baka. Asociace z vybraných prostředků zajistí konkrétní materiální podporu přímo v terénu podle potřeb jednotlivých táborů a přispěje tak k rozvoji místní ekonomické aktivity v komunitách.

Zůstaňme v kontaktu

Soubor Zory Snaka bude průběžně dokumentovat distribuci těchto prostředků v táborech i předávání vzkazů komunitám Baka. Pokud chcete být o průběhu informováni, neváhejte nám napsat: ciezorasnake@yahoo.fr

*S veškerou vděčností,
Zora Snake*